

CS

CS

CS



KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 22.12.2008
KOM(2008) 884 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

**o uplatňování poštovní směrnice
(směrnice 97/67/ES ve znění směrnice 2002/39/ES)**

{SEK(2008) 3076}

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

o uplatňování poštovní směrnice (směrnice 97/67/ES ve znění směrnice 2002/39/ES)

1. Souvislosti a účel této zprávy

Rámec Společenství pro poštovní služby EU je stanoven ve směrnici 97/67/ES ve znění směrnice 2002/39/ES (dále jen „poštovní směrnice“)¹. Článek 23 poštovní směrnice od Komise vyžaduje, aby „každé dva roky“ podávala Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování poštovní směrnice. Rovněž požaduje, aby uvedená zpráva obsahovala „související informace“ o vývoji trhu včetně technických a sociálních hledisek a hledisek zaměstnanosti a kvality služeb.

Pravidelné sledování trhu a podávání zpráv je důležitým prvkem pro úplné dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb, neboť je tak možné včas určit nedostatky a potíže a v případě potřeby přijmout odpovídající (právní) opatření a provést opatření nápravná. Sledování trhu je rovněž velice důležité, neboť je díky němu možné transparentně pokračovat s poštovní reformou EU a zjistit, zda má tato reforma žádané účinky a zda je přínosná. Je třeba připomenout, že předchozí zprávy o uplatňování měly důležitou úlohu při legislativním procesu týkajícím se směrnice 2008/6/ES.

Komise předložila první zprávu o uplatňování v listopadu 2002², druhou zprávu o uplatňování v březnu 2005³ a třetí zprávu o uplatňování v říjnu 2006⁴. Stejně jako u předchozích zpráv o uplatňování předkládá i tato zpráva ucelené posouzení celkového provádění poštovní směrnice ve členských státech včetně uplatňování klíčových prvků poštovní směrnice a vývoje právní úpravy, jakož i podrobných údajů o vývojových tendencích na trhu (včetně hospodářských, technických a sociálních hledisek a hledisek zaměstnanosti a kvality služeb). Zpráva popisuje hlavní vývoj, jehož bylo dosaženo od poslední zprávy o uplatňování přijaté v říjnu 2006 a vztahuje se na vykazované období 2006–2008.

Ke zprávě je přiložen pracovní dokument útvarů Komise, který obsahuje podrobnější informace o vývoji právní úpravy a trhu. Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o uplatňování poštovní směrnice stručně popisuje závěry pracovního dokumentu útvarů Komise. Zpráva i podrobný rozbor obsažený v uvedeném pracovním dokumentu útvarů

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby, Úř. věst. L 15, 21.1.1998, s. 14; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/39/ES ze dne 10. června 2002, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na další otevření hospodářské soutěže poštovních služeb Společenství, Úř. věst. L 176, 5.7.2002, s. 21.

² Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování poštovní směrnice (97/67/ES), KOM(2002) 632 v konečném znění.

³ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování poštovní směrnice (97/67/ES ve znění směrnice 2002/39/ES), KOM(2005) 102 v konečném znění a SEK(2005) 388.

⁴ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování poštovní směrnice (97/67/ES ve znění směrnice 2002/39/ES), KOM(2006) 595 v konečném znění a SEK(2006) 1293.

Komise vycházejí z nedávané studie vypracované společností ECORYS s názvem Hlavní vývoj v poštovním odvětví (2006–2008)⁵.

Vykazované období má pro poštovní odvětví v EU obzvláštní význam, jelikož v krátkém časovém úseku, na nějž se tato zpráva vztahuje, došlo k řadě rozhodujících vývojových posunů. Zaprvé, Německo, které představuje zdaleka největší jednotný (vnitrostátní) poštovní trh v EU, dne 1. ledna 2008 zcela liberalizovalo svůj poštovní trh. Zadruhé, zdá se, že je nyní možné vyhodnotit úplné otevření trhu ve Spojeném království, k němuž došlo dne 1. ledna 2006, a toto hodnocení je již ve skutečnosti ve Spojeném království nezávislými odborníky prováděno. Zatřetí, v současné době je již možné posoudit účinky snížení prahové hodnoty pro vyhrazenou oblast na 50 gramů, k němuž v celé EU došlo do 1. ledna 2006 a které představuje poslední přechodnou fázi před úplným otevřením trhu.

V neposlední řadě je třeba připomenout, že Rada a Evropský parlament v únoru 2008 přijaly směrnici 2008/6/ES, kterou se znovu mění poštovní směrnice (dále jen „třetí poštovní směrnice“)⁶. Třetí poštovní směrnice stanoví, že většině členských států (v podstatě jde o 95 % poštovních trhů EU z hlediska objemů) končí lhůta pro úplné otevření trhu 31. prosince 2010, zbývajícím členským státům pak 31. prosince 2012. Třetí poštovní směrnice tudíž stanoví právní základ pro dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb. Toto důležité rozhodnutí bylo v Evropském parlamentu a Radě přijato všeobecnou shodou a nejen že uzavírá referenční období této zprávy, ale tomuto období rovněž dodává důležitou perspektivu. Skromněji vyjádřeno není účelem ani v rozsahu této zprávy poskytnout výhled uplatňování třetí poštovní směrnice – k tomu bude zapotřebí, aby všechny zúčastněné strany vyvinuly značné úsilí –, ale podat zprávu o uplatňování stávající poštovní směrnice během referenčního období. Ve vhodných případech bude nicméně popsán výhled a vývojové tendence.

2. Význam poštovních služeb a jejich měnící se úloha

Poštovní služby jsou důležitým odvětvím hospodářství EU. V roce 2004 činily zisky v rámci poštovních služeb v EU přibližně 90 miliard EUR, neboli přibližně 1 % HDP EU⁷. Odvětví poštovních služeb je také důležitým zaměstnavatelem, přičemž provozovatelé v roce 2006 přímo zaměstnávali 1,6 milionu osob⁸.

Poštovní služby leží na rozhraní komunikací, reklamy a dopravy a společně s dalšími službami v oblasti dopravy, logistiky a komunikací tvoří klíčové odvětví hospodářství EU. Kromě toho jsou poštovní služby zdrojem sociálních přínosů, které není možné z hospodářského hlediska množstevně vyjádřit. Jsou důležitým prostředkem, díky němuž spolu mohou jednotliví lidé komunikovat a přijímat informace. Poštovní služby jsou považovány za službu obecného hospodářského zájmu.

⁵ Studie bude k dispozici na této internetové adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/post/studies_en.htm.

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/6/ES ze dne 20. února 2008, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na úplné dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb Společenství, Úř. věst. L 52, 27.2.2008, s. 3.

⁷ „Main developments in the European postal sector (2004–2006)“ („Hlavní vývoj v evropském poštovním odvětví (2004–2006)“), WIK-Consult, květen 2006.

⁸ „Main developments in the European postal sector (2006–2008)“ („Hlavní vývoj v evropském poštovním odvětví (2006–2008)“), ECORYS, 2008.

Poštovní odvětví prochází výraznými vývojovými změnami. Na konci prvního desetiletí nového tisíciletí čelí provozovatelé poštovních služeb intenzivní hospodářské soutěži ze strany elektronických prostředků komunikace. Jsou tudíž nuceni přizpůsobit své podnikání tak, aby byli schopni lépe reagovat na potřeby zákazníků a zvýšit účinnost. Kromě toho čelí zavedení provozovatelé poštovních služeb v důsledku soustavného otevírání se trhů poštovních služeb rostoucí hospodářské soutěži ze strany nových provozovatelů. V reakci na tento vývoj provozovatelé poštovních služeb výrazně zvýšili účinnost, a to restrukturalizací svých operací, díky níž je možné lépe kontrolovat náklady a zlepšit kvalitu služby. Restrukturalizace procesů manipulace s poštou následně často vedla k vývoji nových produktů a koncepcí nebo byla takovými produkty a koncepcemi vyvolána.

Fyzická pošta je v rostoucí míře doplňována doručováním pošty různými způsoby a řešeními uzpůsobenými podle požadavků zákazníků. Jedním takovým příkladem je vývoj hybridních poštovních služeb, které dnes již nabízí většina provozovatelů poštovních služeb. Někteří provozovatelé poštovních služeb jdou ještě dále a vstupují na sousední trhy tím, že pro své zákazníky vyvíjejí služby v oblasti informačních technologií. Vývoj nových služeb a služeb s přidanou hodnotou je reakcí na riziko, že bude fyzická pošta nahrazena poštou elektronickou, a na příležitosti plynoucí z rozvoje technologie.

Poštovní služby jsou zásadní složkou politiky EU v oblasti jednotného trhu a byly zařazeny do Lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost, která byla zásadním způsobem oživena v roce 2005⁹. Sdělení Komise s názvem Jednotný trh pro Evropu ve 21. století¹⁰ zdůrazňuje, že iniciativy týkající se síťových odvětví, např. poštovních služeb, přinášejí výsledky, jakmile je plně dokončeno jejich provádění. Přesto lze učinit ještě více. Panuje všeobecná shoda, že udržitelné poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, zejména ve vztahu k poštovnímu odvětvím a dalším liberalizovaným síťovým odvětvím, lze nejlépe zaručit na konkurenceschopném trhu a rozvojem jednotného evropského trhu.

3. Uplatňování poštovní směrnice a vývoj právní úpravy

Všechny členské státy provedly směrnici 97/67/ES ve znění směrnice 2002/39/ES prostřednictvím řady primárních a sekundárních poštovních právních předpisů. Oproti situaci popsané ve zprávě o uplatňování z roku 2006 nyní obě směrnice provedlo i Estonsko, které tehdy směrnice teprve provádělo.

Formální provedení je však pouze prvním krokem k úplnému provedení rámce Společenství. Rovnocenný význam má praktické uplatňování ustanovení poštovní směrnice a jeho dopad na provozovatele poštovních služeb a na odvětví poštovních služeb.

Během vykazovaného období lze pozorovat tyto hlavní vývojové posuny v oblasti právní úpravy.

- Německo plně otevřelo poštovní trh dne 1. ledna 2008. Dodnes tak čtyři členské státy zrušily vyhrazenou oblast před datem stanoveným v poštovní směrnici (Německo, Finsko, Švédsko, Spojené království). Liberalizace německého poštovního trhu proběhla

⁹ Závěry předsednictví, zasedání Evropské rady v Bruselu ve dnech 22. a 23. března 2005.

¹⁰ Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Jednotný trh pro Evropu ve 21. století, KOM(2007) 724 v konečném znění: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2007/com2007_0724en01.pdf

v Německu souběžně se zavedením zákonné minimální mzdy v poštovním odvětví. Podle společnosti ECORYS je minimální mzda výrazně vyšší než mzdy, které v současnosti vyplácejí alternativní provozovatelé poštovních služeb, a její zavedení by mohlo nepříznivě ovlivnit vývoj hospodářské soutěže.

- Zdá se však, že došlo k určitému zpomalení, pokud jde o otevírání dalších trhů. Nizozemsko, kde bylo plánováno úplné otevření trhu, nyní liberalizaci odložilo, aniž by stanovilo konkrétní datum pro úplné otevření trhu. Nizozemská vláda předložila řadu důvodů, proč otevření trhu odložila na neurčito. Mezi tyto důvody patří pracovní podmínky hlavních konkurentů zavedeného nizozemského provozovatele poštovních služeb, nerovné podmínky pro provozovatele poštovních služeb vyplývající ze skutečnosti, že jsou zavedení provozovatelé poštovních služeb v Německu a Spojeném království osvobozeni od DPH¹¹, a také fakt, že v důsledku zavedení minimální mzdy v německém poštovním odvětví vzrostly náklady pro nové provozovatele na poštovním trhu. Ačkoli mohou být tyto důvody z politického hlediska přesvědčivé, právní hodnocení se musí zaměřit na jejich slučitelnost se stávajícím *acquis* a zejména s článkem 7 poštovní směrnice. Tento článek stanoví, že členské státy mohou nadále vyhrazovat služby poskytovatelům (poskytovatelům) všeobecných služeb pouze v míře nutné pro zajištění zachování všeobecných služeb. Toto ustanovení se tudíž nezmiňuje o zásadě vzájemnosti ani o dalších prvcích obsažených ve vnitrostátním právním či faktickém kontextu.
- Pokud jde o vývoj hospodářské soutěže v poštovním odvětví, konkurenti se nyní snaží získat (povinný či vyjednaný) přístup k doručovací síti. Ve většině členských států je zavedený provozovatel poštovních služeb povinen poskytnout přístup na základě odpovídajících lhůt a podmínek, přičemž tyto lhůty a podmínky jsou v první řadě určovány prostřednictvím jednání, a pokud tato jednání selžou, mohou (nebo musejí) být určeny vnitrostátním regulačním orgánem.
- Pokrok jednotlivých států při snižování právních překážek a nastolení rovných podmínek se značně liší. Převážně přetrvává rušivý účinek osvobození provozovatelů poštovních služeb od DPH na hospodářskou soutěž, ačkoli Komise v roce 2003¹² navrhla, aby byla odpovídajícím způsobem změněna šestá směrnice o DPH¹³. Důležitou otázkou v některých členských státech je nadále nedostatečný přístup konkurenčních provozovatelů poštovních služeb k poštovním schránkám. Definice povinností všeobecných služeb a jejich budoucího financování by rovněž mohla být pro provozovatele poštovních služeb zdrojem nejistot, zejména pokud provádění vnitrostátních právních předpisů nezajišťuje jasný právní základ (např. ve vztahu k rozsahu povinností všeobecných služeb). Postupy udělení povolení a licence a související podmínky ne vždy vedou k rozvoji hospodářské soutěže. V některých případech lze dokonce považovat podmínky související s povolením a licencí za prohibiční, např. ve Finsku, kde je provozovatel poštovních služeb, který má v úmyslu

¹¹ Více o problematice osvobození od DPH viz níže a bod 3.5.3 pracovního dokumentu útvarů Komise.

¹² Návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice 77/388/EHS, pokud jde o daň z přidané hodnoty v oblasti poštovních služeb, KOM(2003) 234 v konečném znění, ve znění KOM (2004) 468 v konečném znění.

¹³ Šestá směrnice Rady ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně, Úř. věst. L 145, 13.6.1977, s. 1, která byla ode dne 1. ledna 2007 nahrazena směrnicí Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty, Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1. Tato druhá směrnice je v podstatě přepracovaným zněním šesté směrnice Rady z roku 1977, které obsahuje změny, jež byly v šesté směrnici Rady v průběhu let provedeny.

získat licenci, povinen poskytovat úplnou všeobecnou službu nebo zaplatit zvláštní „daň“, jejíž částka může představovat 5 až 20 % jeho ročního obrátu. Systém udělování licencí ve Finsku tak v podstatě účinně brání hospodářské soutěži při doručování adresných poštovních zásilek.

Ostatní připomínky a závěry zprávy o uplatňování z roku 2006 zůstávají platné.

Úroveň transparentnosti údajů o nákladech a účetnictví poskytovatelů všeobecných služeb se stále velmi liší, a tudíž je tato úroveň v členských státech vysoce nejednotná. Zdá se, že hlavní požadavky článku 14 poštovní směrnice jsou plněny (oddělené účty pro každou ze služeb vyhrazené oblasti na jedné straně a pro nevyhrazené služby na straně druhé). Není ale natolik jisté, zda jsou plněny požadavky článku 12, zejména zda je zajištěno, že jsou sazby za každou službu v rámci všeobecné služby přiměřené nákladům.

Zákonodárny orgán Společenství potvrdil, že pro dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb má zásadní význam řádné fungování vnitrostátních regulačních orgánů. Ačkoli členské státy zřídily formálně nezávislé vnitrostátní regulační orgány, lze pozorovat, že mandát, zdroje a pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů se v jednotlivých členských státech značně liší, a tudíž lze oprávněně pochybovat o tom, zda jsou vnitrostátní regulační orgány odpovídajícím způsobem vybaveny k (účinnému) plnění svých úkolů.

4. Vývojové tendence trhu

Objemy adresných poštovních zásilek na poštovním trhu v letech 2004 až 2006 neustále rostly¹⁴. Nárůst objemu byl zřetelnější v nových členských státech, které k EU přistoupily v letech 2004 a 2007, než ve starých členských státech. V období od roku 2004 do roku 2006 vzrostly objemy poštovních zásilek v nových členských státech v průměru o 6,5 %, v ostatních patnácti členských státech v průměru o 1,5 %. Poštovní trh se neustále vyvíjí k jednosměrnému distribučnímu trhu, v němž zásilky odesílané z podniků představují v průměru 85 % celkového objemu zásilek.

Očekává se, že v členských státech s méně rozvinutým poštovním trhem tento trh nadále výrazně poroste, přičemž značný potenciál růstu budou mít díky zvýšené kvalitě úrovní služeb zejména adresné reklamní zásilky. V členských státech s vyspělými poštovními trhy je situace odlišná. Některé z těchto členských států mohou stále dosáhnout mírného růstu, ale v jiných členských státech, např. ve Spojeném království a Nizozemsku, již v posledních letech objemy adresných poštovních zásilek klesají.

Vzniká hospodářská soutěž na trhu listovních zásilek, vyvíjí se však pomalu a stále ještě nedošlo ke vzniku smysluplné hospodářské soutěže. Třebaže rostou, zůstávají tržní podíly konkurentů na nízké úrovni dokonce i v členských státech, které své poštovní trhy zcela liberalizovaly. Hospodářská soutěž poskytující plný rozsah služeb je nadprůměrně rozvinuta ve Španělsku, Švédsku, Německu a Nizozemsku. Odhadované tržní podíly konkurentů v těchto členských státech se v roce 2007 pohybovaly přibližně od 8 % ve Španělsku po 9 % ve Švédsku, 10 % v Německu a 14 % v Nizozemsku. V nových členských státech lze rozvoj hospodářské soutěže poskytující plný rozsah služeb zaznamenat v Bulharsku, České republice, Estonsku a Rumunsku. Ve většině ostatních členských států zůstávají tržní podíly konkurentů až na určité výjimky pod 2 %.

¹⁴ Nejnovější dostupné údaje; ECORYS, 2008.

Ve Spojeném království, které plně liberalizovalo poštovní trh v roce 2006, zůstává hospodářská soutěž poskytující plný rozsah služeb téměř zanedbatelná, hospodářská soutěž se však rozvíjí v části trhu, která zahrnuje horní díl dodavatelského řetězce, kde tržní podíl konkurentů činí přibližně 20 % celkového objemu adresných poštovních zásilek. Vnitrostátní regulační orgán Spojeného království, Postcomm, je obzvláště aktivní, pokud jde o režimy přístupu a rozvoj režimu udělování licencí novým provozovatelům. Řada aspektů režimu přístupu a právní úpravy přístupu vedla ve Spojeném království k rozvoji hospodářské soutěže o přístup, spíše než soutěže poskytující plný rozsah služeb.

Zdá se, že snížení vyhrazené oblasti ze 100 gramů na 50 gramů, k němuž došlo 1. ledna 2006 a díky kterému se otevřelo dalších 7 % trhu s adresnými poštovními zásilkami, mělo na rozvoj hospodářské soutěže malý dopad, jelikož z hlediska objemu se v důsledku snížení otevřel pouze malý podíl poštovního trhu. Zdá se, že otevření odlišných segmentů trhu s adresnými poštovními zásilkami v některých členských státech bylo pro rozvoj hospodářské soutěže důležitější, neboť se tak konkurentům otevřely větší podíly poštovního trhu, například liberalizací adresných reklamních zásilek v Nizozemsku, díky tzv. „licenci D“ v Německu (která konkurentům umožňuje, aby až do úplného otevření trhu poskytovali *služby s přidanou hodnotou, v jejichž rámci je zásilka dodána následující den*) a liberalizací hybridních poštovních služeb v Bulharsku.

Obecně pomalý rozvoj hospodářské soutěže lze přičítat právním překážkám, tj. skutečnosti, že ve většině členských států představují vyhrazené oblasti stále většinu objemů poštovních zásilek. Jelikož při poštovních činnostech mají důležitou úlohu úspory z rozsahu, je v důsledku skutečnosti, že jsou služby vyhrazeny pro zavedené provozovatele poštovních služeb, pro nové provozovatele obtížné dosáhnout dostatečného objemu, aby rovněž mohli těžit z úspor z rozsahu a účinně konkurovat na poštovním trhu.

Kromě vyhrazené oblasti a dalších právních překážek, které již byly zmíněny výše, např. osvobození poštovních služeb od DPH, přístupu k poštovním schránkám nebo dalším prvkům poštovní infrastruktury v některých členských státech a postupů udělování povolení a licencí, mohou rozvoji hospodářské soutěže bránit také strategické překážky. Strategické překážky by mohly být způsobeny zejména (údajným) zneužívajícím jednáním poskytovatelů poštovních služeb, kteří jsou v dominantním postavení na trhu, např. uzavíráním mimořádných smluv, cenovou diskriminací, věrnostními rabaty a spojeným nebo vázaným prodejem.

5. Dopad poštovní směrnice na trh

Poštovní reforma EU byla zahájena v roce 1992 zveřejněním Zelené knihy o rozvoji jednotného trhu poštovních služeb a měla výrazný dopad jak na poskytování poštovních služeb, tak na poštovní odvětví. Poštovní směrnice a způsob, jakým ji členské státy uplatňují, zvýšily kvalitu služeb a zabezpečily poskytování všeobecné služby, která je přístupná všem zákazníkům. Poskytování vysoce kvalitní a cenově dostupné všeobecné poštovní služby je v celé Evropské unii až na omezené výjimky způsobené zeměpisnými podmínkami zajištěno alespoň pět dní v týdnu.

V důsledku regulačního a tržního dopadu ustanovení poštovní směrnice a postupného otevírání trhu se rozvíjí hospodářská soutěž na trhu listovních zásilek. Tržní podíly konkurentů v segmentu adresných poštovních zásilek v některých členských státech v letech 2004 až 2007 výrazně vzrostly. Otevření trhu a vznik hospodářské soutěže jsou klíčovými nástroji pro tvorbu pracovních míst a pro to, aby byly zákazníkům poskytovány kvalitnější

služby. Stále však musí vzniknout smysluplná hospodářská soutěž a je třeba se účinně zabývat určenými (nebo vznikajícími) překážkami pro vstup na trh.

Zavedení provozovatelé poštovních služeb, podněcování postupným otevíráním trhu podle poštovní směrnice a výzvou hospodářské soutěže, v průběhu vykazovaného období modernizovali své operace a prováděli důležité restrukturalizační kroky, aby zvýšili účinnost. Provozovatelé poštovních služeb v rostoucí míře poskytují poštovní služby způsobem, který určuje trh, a s důrazem na požadavky zákazníků.

Kvalita služby – měřeno doručovací dobou – zůstala během vykazovaného období v průměru vysoká a dalece přesahuje výkonnostní cíle stanovené poštovní směrnici, podle nichž musí být 85 % přeshraničních poštovních zásilek v rámci EU doručeno do tří dnů a 97 % do pěti dnů. V roce 2007 bylo do tří dnů doručeno 94 % přeshraničních poštovních zásilek v rámci EU, což je prakticky situace totožná se situací v roce 2006.

6. Závěry

Během vykazovaného období se poštovní odvětví nadále postupně tržně otevíralo a Německo svůj poštovní trh zcela liberalizovalo. Vyvíjí se hospodářská soutěž. Rozvoj hospodářské soutěže, byť začíná být pro podniky a spotřebitele přínosný, je však pomalejší, než se očekávalo. To je na jedné straně zapříčiněno skutečností, že velká část poštovního trhu je dosud vyhrazena pro zavedené provozovatele poštovních služeb. Přijetí třetí poštovní směrnice musí být v tomto ohledu považováno za rozhodující krok, neboť stanoví zrušení posledních právních monopolů a představuje jedinečnou příležitost pro poštovní odvětví i pro celé hospodářství. Vznikající hospodářská soutěž, která již byla zaznamenána v členských státech, které zcela otevřely své trhy, zvyšuje kvalitu poštovních služeb a důraz těchto služeb na požadavky zákazníků.

Avšak kromě vyhrazené oblasti stále přetrvávají jiné (právní a strategické) překážky, které novým provozovatelům brání ve vstupu na trh. Má-li se vize vnitřního trhu s udržitelnými a účinnými poštovními službami stát skutečností, je třeba se těmito překážkami trhu účinně zabývat a odstranit je. Za to nesou společnou odpovědnost Komise a členské státy a také zúčastněné strany. Je velice důležité, aby byl ve všech členských státech zaveden systém účinné právní úpravy a aby vnitrostátní poštovní právní předpisy nebránily vzniku hospodářské soutěže a jejímu příznivému vlivu na požadavky zákazníků.

V této souvislosti je třeba připomenout, že v roce 2003 předložila Komise Radě návrh, aby bylo zrušeno osvobození poštovních služeb od DPH a byli zdaněni všichni poskytovatelé poštovních služeb. Rada se však dosud nedokázala na tomto návrhu shodnout a nediskutovala o něm od roku 2004. Přijetí tohoto návrhu je nyní ještě naléhavější, jelikož třetí poštovní směrnice stanoví konečné datum pro úplnou liberalizaci vnitrostátních poštovních trhů. Stojí za zmínku, že rozsah osvobození poštovních služeb od DPH je nyní předmětem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce u Evropského soudního dvora (věc C-357/07).

Bylo stanoveno, že vnitrostátní regulační orgány mají při dotváření vnitřního trhu a v prostředí, v němž působí více provozovatelů, důležitou úlohu. Hlavními výzvami vnitrostátních regulačních orgánů bude mimo jiné zajistit interoperabilitu na trhu, na němž působí více provozovatelů, přijmout opatření k odstranění strategických překážek, které brání vstupu na trh, a zaručit, aby sazby více odpovídaly nákladům. Aby mohly vnitrostátní regulační orgány své úkoly plnit úspěšně, je ve většině členských států nutné zlepšit odborné

znalosti pracovníků vnitrostátních regulačních orgánů a zvýšit počet těchto pracovníků. Tento prvek zdůrazňuje také směrnice 2008/6/ES.

Zaměření poštovního odvětví v nadcházejících letech je jednoznačné. Nemůže spočívat výhradně v provádění třetí poštovní směrnice. Klíčový význam má také sledování trhu a kritické hodnocení uplatňování stávající poštovní směrnice. Členské státy a zejména jejich vnitrostátní regulační orgány musejí věnovat plnou pozornost účinnému provádění třetí poštovní směrnice a zároveň zaručit účinnou regulaci na základě poštovní směrnice, která je v současné době v platnosti. Nadcházející etapa má vzhledem k tomu, že se týká přechodu z několika právních režimů na režim jediný, zásadní význam.

Na základě závazků a povinností zákonodárného orgánu Společenství se Komise bude na tomto procesu aktivně podílet tím, že členskými státy umožní, aby stanovily osvědčené regulační postupy, a zároveň bude nadále aktivně a transparentně sledovat trh, aby zaštitila cíle poštovní reformy EU.